

פרשת נח תשע"ז
את האלקים התהלך נח

Sponsored by friends of David Wachs in his memory
לעיי"נ דוד בן מרדכי שמואל ז"ל

רש"י
(כח) **ויולד בן** - שממנו נבנה העולם: (כט) **זה ינחמנו** - ינח ממנו את עצבון ידינו, עד שלא בא נח לא היה להם כלי מחרישה והוא הכין להם, והיתה הארץ מוציאה קוצים ודרדרים כשזורעים חטים, מקללתו של אדם הראשון, ובימי נח נחה, וזהו ינחמנו, ינח ממנו. ואם לא תפרשהו כך, י אין טעם הלשון נופל על השם, ואתה צריך לקרות שמו מנחם:

בראשית פרק ה
(כח) וַיְחַיֵּלְמֹדֶד שְׁתֵּימָּי וּשְׁמַנִּים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיִּוָּלֵד בֶּן: (כט) וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנִי מִמַּעַשְׂנִי וּמֵעֲצָבוֹן יִדְּיִנִי מִרְהָאֲדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יְקוּק: שמו מנחם:

רש"י
(ט) **אלה תולדות נח איש צדיק** - הואיל והזכירו ספר בשבחו, א שנאמר (משלי י ז) זכר צדיק לברכה. דבר אחר ללמדך, שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים: **בדורותיו** - יש מרבותיו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאלו

בראשית פרק ו
(ט) אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תְּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ: (י) וַיִּוָּלֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנָיִם אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:

היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום: **את האלהים התהלך נח** - ובאברהם הוא אומר (יז א) התהלך לפני, (כד מ) אשר התהלכתי לפניו, נח היה צריך סעד לתומכו, אבל אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאלי: **התהלך** - לשון עבר, וזהו שמושו של למד בלשון כבד, משמשת להבא ולשעבר בלשון אחד, (שם יג יז) קום התהלך להבא, התהלך נח, לשעבר, (ש"א יב יט) התפלל בעד עבדיך להבא, (מלכים א ח מב) ובא והתפלל אל הבית הזה, לשון עבר, אלא שהווי"ו שבראשו הופכו להבא:

בראשית רבה - פרשת נח פרשה ל
[ט] בדורותיו, רבי יהודה ורבי נחמיה, רבי יהודה אמר בדורותיו היה צדיק, הא אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל לא היה צדיק, בשוק סמיא צווחין לעווירא סגי נהור, משל לאחד שהיה לו מרתף אחד של יין, פתח חבית אחת ומצאה של חומץ, שניה כן, שלישית ומצאה קוסס, אמרין ליה קוסס הוא, אמר להון ואית הכא טב מינה אייל לא, כך בדורותיו היה צדיק הא אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל לא היה צדיק, רבי נחמיה אמר ומה אם בדורותיו היה צדיק, אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל על אחת כמה וכמה, משל לצלוחית של אפרסמון מוקפת צמיד פתיל, ומונחת בין הקברות, והיה ריחה נודף, ואלו היה חוץ לקברות עאכ"ו, משל לבתולה שהיתה שרויה בשוק של זונות ולא יצא עליה שם רע, אלו היתה בשוקן של כשרות על אחת כמה וכמה, כך ומה אם בדורותיו היה צדיק אלו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל על אחת כמה וכמה.

שם משואל לפרשת נח [תרע"ב]
את האלקים התהלך נח. פירש"י ובאברהם הוא אומר וכו' נח הי' צריך סעד לתמכו אבל אברהם הי' מתחזק ומהלך בצדקו מאלי. ויש להבין שהרי הכתוב מעיד עליו שהי' איש צדיק תמים שמשמע שהי' צדיק בשלימות, ואם הי' צריך סעד הרי עדיין איננו בשלימות. ונראה דהנה אברהם עם כל ענותנותו הגדולה שאמר ואנכי עפר ואפר, הי' איש חזק מאד ונקרא איתן שמשמעו לשון חוזק, וברמב"ם (פ"א מה' ע"ז) כיון שנגמל איתן זה, הרי שהיו אצלו שתי המדות יחדיו. וכעין שאיתא במדרש (שמ"ר פ' כ"א) אחת היא יונתי תמתי, א"ר יוחנן יונה תמה אין כתיב כאן אלא יונתי תמתי, אצלי הם כיונה פותה אין לב שכל מה שאני גוזר עליהם הם עושין אבל כנגד אומה"ע הם קשין כחיות. ועי"כ לא הי' ביכולת אנשי דורו הרשעים לבלבלו אפ"י במחשבה, כידוע בספרים שהרשעים פוגמין במחשבתם הרעה את הצדיקים, אבל אברהם שהי' לו חוזק הלב מאד לא יכלו להזיקו. אבל נח עם כל צדקתו שהי' צדיק תמים, ומצינו בו בו ענוה יתירה, שאף שהי' מרכבה לצדיק יסוד, עולם, מ"מ לא מצא בעצמו שום מעלה נגד אנשי דורו הרשעים, ובמדרש (פ' ל"ב) ואני כאשר עשו כן עשיתי ומה ביני לבינם אלא שגמלתי טובה ואמרת לי בוא אתה וכל ביתך אל התבה, אך לעומת זה הי' חסר לו חוזק הלב. ויובן עפ"י מה שאמר כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה בדברי התרגום יונתן (פ' שלח) בפסוק ויקרא משה להושע בן נון יהושע וכדי חמא משה ענוותנותי קרא משה וגוי, והיינו כי מטבע הענו להתבטל והי' ירא משה שלא יבטל דעתו לדעת המרגלים קרא לו יהושע, כפירש"י הי' יושיעך מעצת מרגלים. וזה עצמו הי' בנח שהי' צריך סעד לתמכו היינו חוזק הלב, דבלי הסעד הי' חסר מצד עצמו חוזק הלב והי' ביכולת הרשעים לפגמו במחשבתם הרעה ועי"כ הי' נח נבדל לגמרי מאנשי דורו. וזה שאמרו במדרש (פ' ל"ב) אלה פסל את הראשונים, ולכאורה מה בא ללמדנו, שהרי מעצמו מובן שאלו היו רשעים גמורים וזה צדיק גמור. אך הוא הדבר שבאשר ידע את נפשו שחסר לו חוזק הלב היתה עצתו אמונה להיות נבדל לגמרי מהם ולא הי' לו שום צירוף עמהם, ועי"כ לא הי' יכול להחזירם בתשובה כי לא הי' יכול להשפיל עצמו להעלותם משאול תחת"י. אבל אברהם אבינו ע"ה חוזק לבו עמד לו שהי' יכול להשפיל עצמו לבני דורו, ועי"כ איחה את כל באי עולם:

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.